

DUM č. 5 v sadě

9. Zsv-1 Opakování k maturitě ze ZSV

Autor: Zdeňka Vašíňová

Datum: 20.12.2013

Ročník: maturitní ročníky

Anotace DUMu: Studijní materiál je určen pro maturitní ročníky a má podobu pracovních listů. Cílem je zopakovat se studenty základní pojmy a osobnosti období vrcholné řecké filozofie.

Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VRCHOL ŘECKÉ FILOZOFIE

Úkol č. I: Z následujících informací poznejte významné představitele z období vrcholné řecké filozofie:

- a) Pocházel z athénské aristokratické rodiny. Byl to řecký filosof, pedagog a matematik. Je považován za jednoho z nejvýznamnějších a nejvlivnějších myslitelů vůbec. Založil athénskou Akademii, jež pak byla vzorem evropským univerzitám a vědeckým institucím. Své spisy psal většinou formou rozprav mezi svým učitelem a dalšími osobami, kterým učitel svými otázkami pomáhá vyvrátit jejich předsudečné a nezralé názory a dospět k lepšímu poznání.
- b) Narodil se v osadě Stageira na poloostrově Chalkidiki. Jeho otec byl lékařem na dvoře makedonského krále. Byl to nejvýznamnější Platonův žák a vychovatel Alexandra Makedonského. Jeho rozsáhlé encyklopedické dílo položilo základy mnoha věd. Proslavil se jako největší systematik antického Řecka.
- c) Byl to athénský filosof, učitel Platonův. Je považován za jednu z nejvýznamnějších postav evropské filozofie, neboť na rozdíl od svých předchůdců, kteří pátrali po původu a příčinách světa, se jeho zájem soustředil na záležitosti člověka a společnosti. Svou dialektickou metodou položil základy západního kritického myšlení.

Úkol č. II: Vysvětlete následující pojmy, které tvoří hlavní rysy sofistického myšlení:

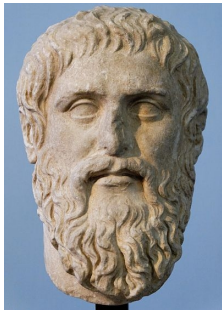
Rys	Vysvětlení
Relativismus	
Skepticismus	
Individualismus	

Úkol č. III: Určete autory následujících děl:

- Etika Nikomachova
- Ústava
- Symposion
- Analytiky
- Obrana Sókratova
- O duši

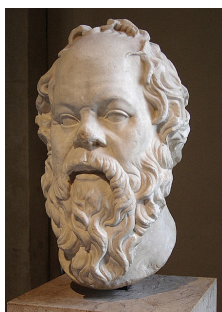
Platón	Aristotelés

Úkol č. IV: Určete, zda výroky u portrétů filosofů jsou pravdivé nebo nepravdivé:

a) Platón

1. Platónův svět idejí je oddělený od světa jevů.
2. Dominantní ideou je idea dobra.
3. Za nejspravedlivější formu státu považuje Platón demokracii.
4. V čele státu má být vrstva strážců, která chrání majetek občanů.
5. Platón dělí poznání na nižší (smyslové) a vyšší (rozumové).

b) Sókratés:

1. Sókrates napsal řadu spisů, které se dochovaly do současné doby.
2. Hlavním tématem Sókratovy filosofie byly otázky vzniku světa.
3. Kritizoval sofisty za zpochybňování morálních hodnot.
4. Sókrates tvrdil, že pravdu netvoří, jen jí pomáhá na svět.
5. K tzv. Sókratovským školám patří např. škola megarská a kynická.

Legenda:

1. Jak se nazývá Platónův spis, který zaznamenává Sókratovu obhajobu v procesu, ve kterém byl obviněn z bezbožnosti?
2. Jaký je originální název Platónova díla Ústava?
3. Název filozofické školy, kterou založil Platón v Aténách.
4. Platón byl Sókratův .....
5. Ke vzniku věci je podle Aristotela zapotřebí látka, forma, pohyb a .....
6. Jméno Sókratovy ženy; v přeneseném významu se používá jako označení pro hašteřivou ženu.
7. Forma (způsob), kterou jsou sepsány Platónovy spisy.
8. Jakým slovem označuje Aristotelés střed mezi dvěma krajnostmi (např. štědrost jako střed mezi rozhazovačností a lakotou).
9. Filozofický směr, který navazuje na myšlení a dílo řeckého filozofa Platóna.
10. Název Aristotelova spisu následujícího po Fyzice; nauka o bytí.
11. Doplňte Aristotelův výrok: „Přítelem je mi Platón, větším přítelem ....."“
12. Kdo patří mezi nejvýznamnější představitele novoplatonismu?
13. Výraz, kterým Sókratés označuje vnitřní hlas (svědomí), který říká člověku co je dobré nebo špatné.

ZDROJE:

DUROZOI, G., ROUSSEL, A. *Filozofický slovník*. Praha: EWA Edition, 1994.

ISBN 80-85764-07-5.

HEJDUK, J. *Občanský a společenskovední základ – filosofie*. Kralice na Hané: Computer Media, 2011. ISBN: 978-80-7402-087-2.

MĚŠŤÁNEK, T. *Filozofie pro střední školy*. Praha: TRIPOLIA, 2001. ISBN 80-86448-17-7.

<http://citaty.net/autori/aristoteles-ze-stageiry/>

<http://citaty.net/autori/platon/>

<http://citaty.net/autori/sokrates/>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Ctnost>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Sokrates>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Platon>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Aristoteles>